

Living Danube Limes

Valoriziranje kulturne baštine i promicanje održivog turizama kroz ŽIVU zajedničku baštinu na DUNAVSKOM LIMESU kao temelj za Kulturnu Ruta

E-Newsletter

Broj #5, Studeni - Prosinac 2022

Interreg

EUROPEAN UNION

Danube Transnational Programme

Living Danube Limes

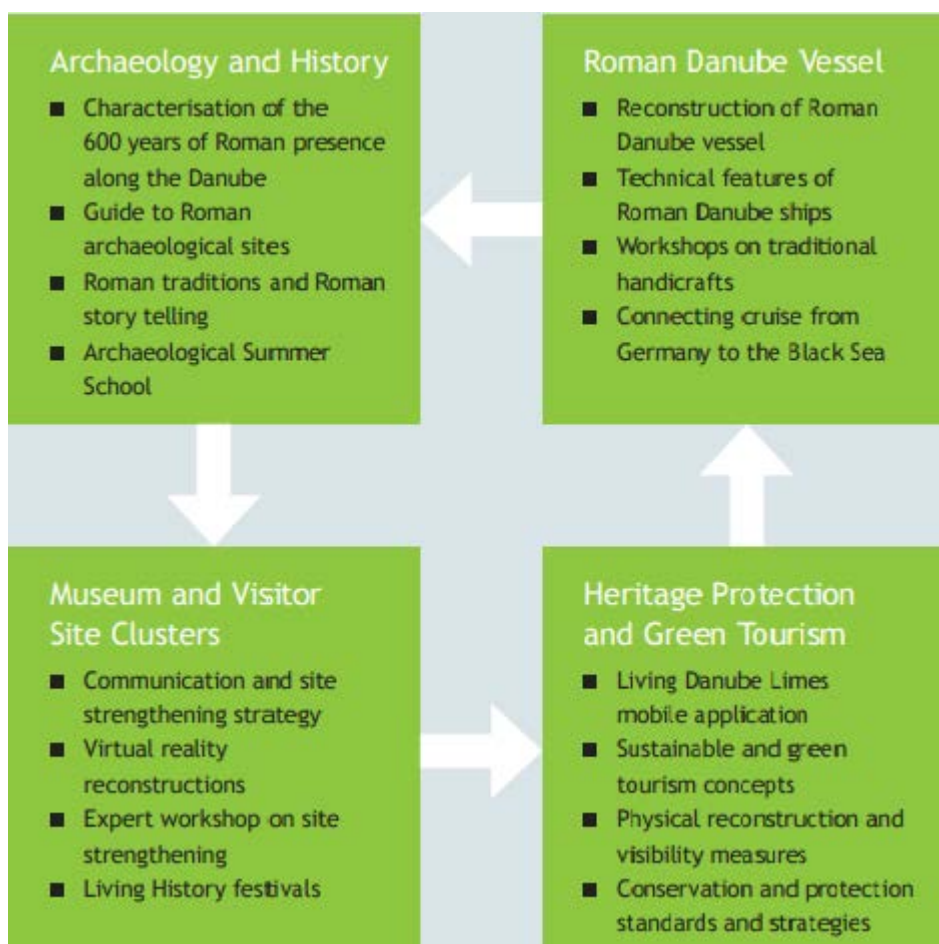

OSVRT NA USPJEŠNI PROJEKT

U ovom posljednjem biltenu želimo se osvrnuti na dvije I pol godine uspješne provedbe brojnih aktivnosti u našem projektu Living Danube Limes.

Glavni cilj Living Danube Limesa je ojačati dunavsku regiju pomoću njezine zajedničke baštine, rimske povijesne baštine duž rijeke Dunav, nekadašnje granice Rimskog Carstva. Ovo nasljeđe je nasljeđe koje povezuje moderne države duž Dunava. U našem smo projektu nastojali ovu zajedničku rimsku baštinu i povijest učiniti vidljivom, opipljivom i uključivom. Zbog toga smo akademsko istraživanje, prezentaciju i očuvanje ove baštine povezali s popularizacijskim mjerama i poticajima za oživljavanje rimske prošlosti – kako na kopnu, tako i uz samu rijeku Dunav; potonji s našim rekonstruiranim rimskim riječnim patrolnim brodom, Danuvina Alacris, koji je u ljeto i jesen 2022. putovao od Njemačke do Rumunjske i opipljivo povezao zemlje partnere međusobno i njihovu zajedničku rimsku povijest.

Četiri glavna dijela Living Danubea usko su međusobno povezana kao što je prikazano na grafikonu i bit će predstavljena kroz odabrane naglaske u nastavku. Najnoviji pothvat našeg krstarenja Living Danube Limes od Njemačke do Rumunjske započet će ovaj sažeti pregled.

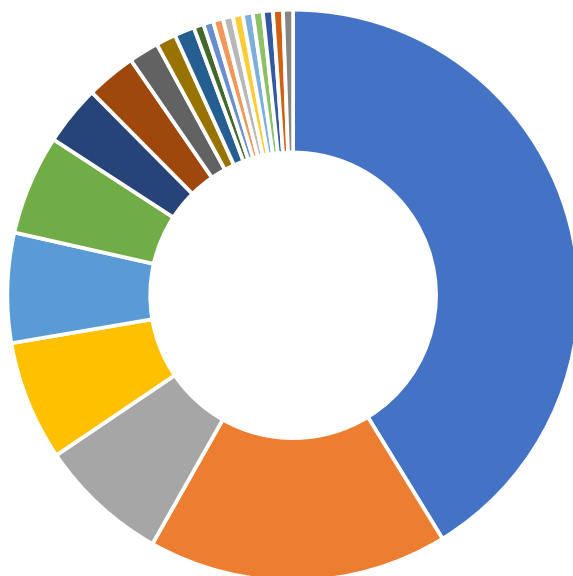

POVEZUJUĆE KRSTARENJE 2022 – WPT2 KLASTER MUZEJA I POSJETITELJSKIH CENTARA

Početak najvećeg događanja u sklopu Living Danube Limesa nije prošao kako je planirano – nizak vodostaj Dunava onemogućio je start u Ingolstadt u Njemačkoj, pa su se u zadnji tren morale napraviti izmjene kako bi se *Danuvina Alacris* dovezla do Kehlheima, odakle bi mogla započeti svoje dugo putovanje nakon kick-off festivala 15. srpnja. Od te točke je krstarenje teklo glatko sljedećih 2600 kilometara do konačnog odredišta u Harsovi, Rumunjska, u koje je stigla 18. listopada; (početni plan da dođe sve do Crnog mora morao je biti napušten zbog rata u Ukrajini i brige za sigurnost posade i broda).

Na *Danuvinu Alacris* stane najviše 28 članova posade, uključujući kormilara i pramčanog časnika. Većinu vremena taj broj nije dosegnut, što je imalo prednost u tome što nije bio pretrpan ograničeni prostor na kojem su veslači provodili i do 16 sati dnevno. Gotovo 200 veslača koji su se uključili u avanturu na jedan, dva ili čak više tjedana od sredine srpnja do sredine listopada stiglo je doslovno sa svih strana svijeta, što je prikazano na grafikonu ispod. Osim njih, lokalni regruti pridružili su se na nekoliko dana uz kratkoročnu najavu – neki od njih su shvatili koliko je jedinstvena prilika bila pridružiti se ovom krstarenju kada je *Danuvina Alacris* prošla pored njihove obale Dunava – zato grafikon daje samo okvirni pregled zemalja porijekla naših veslača dragovoljaca. Međutim, jako nas se dojmilo što su se našem povezujućem krstarenju pridružili ljudi čak iz Australije i SAD-a. Kako bismo vam dali uvid u jedinstveno iskustvo koje su veslači doživjeli, odabrali smo nekoliko fotografija iz tih prekrasnih tjedana.

Participants Connecting Cruise 2022- Countries

■ Austrija	■ Njemačka	■ Ujedinjeno Kraljevstvo
■ Bugarska	■ Srbija	■ Slovačka
■ Italija	■ Mađarska	■ Irska
■ Belgija	■ Španjolska	■ Australija
■ Hrvatska	■ Češka Republika	■ Lihtenštajn
■ Litva	■ Crna Gora	■ Nizozemska
■ Rumunjska	■ SAD	■ Švicarska

Povezujuće krstarenje u slikama

©Margit Schedel

©Alexander Hilverda

U Njemačkoj je brod Danuvina Alacris pratio F.A.N., brod tipa Oberstimm, sa Sveučilišta Friedrich-Alexander Erlangen-Nürnberg. Dok je na nekim pozornicama većina sudionika bila odjevena u Rimljane, druge su pozornice privukle pozornost gledatelja s temama poput trenutnog upisivanja rimskog dunavskog limesa na listu UNESCO-ve svjetske baštine.

©Teichmann

©Alfred Horack

©STU FAD

©Margaréta Musilová

Gdje god da smo išli, bili smo vrlo toplo dobrodošli – u ovom slučaju u Bratislavi i okolici.

©Milotai Richárd

©Zsofi Huszar

Još uvijek ne znamo zašto je kapetan morao otići preko palube u Esztergomu u Mađarskoj – jedan od mnogih preostalih misterija krstarenja. Usput, vrijeme nije uvijek bilo čisto sunčano ... iako je bilo kada smo prolazili središtem Budimpešte.

©Ádám Pálvölgyi, Zoltán Dinya

©Rita Dankovics

©IAHR

©IAHR

©Marko Jelusic

Na putu od Hrvatske do Srbije, uvijek prateći rodu, i prolazeći prvu ustavu u Srbiji, Đerdap 1

©Anna Kaiser

©Margarita Borisova

Uživanje u toploj dobrodošlici na rimskom festivalu u Vidinu u Bugarskoj. Sunčano vrijeme donijelo je i listopadsko kupanje hrabrih veslača u Dunavu.

©Anna Kaiser

Završni dojmovi s krstarenja iz Rumunjske – uključujući rimski festival na rumunjskom lokalitetu Rasova.

©Adrian Radulescu

©Adrian Radulescu

WPT1 – ARHEOLOGIJA I POVIJEST

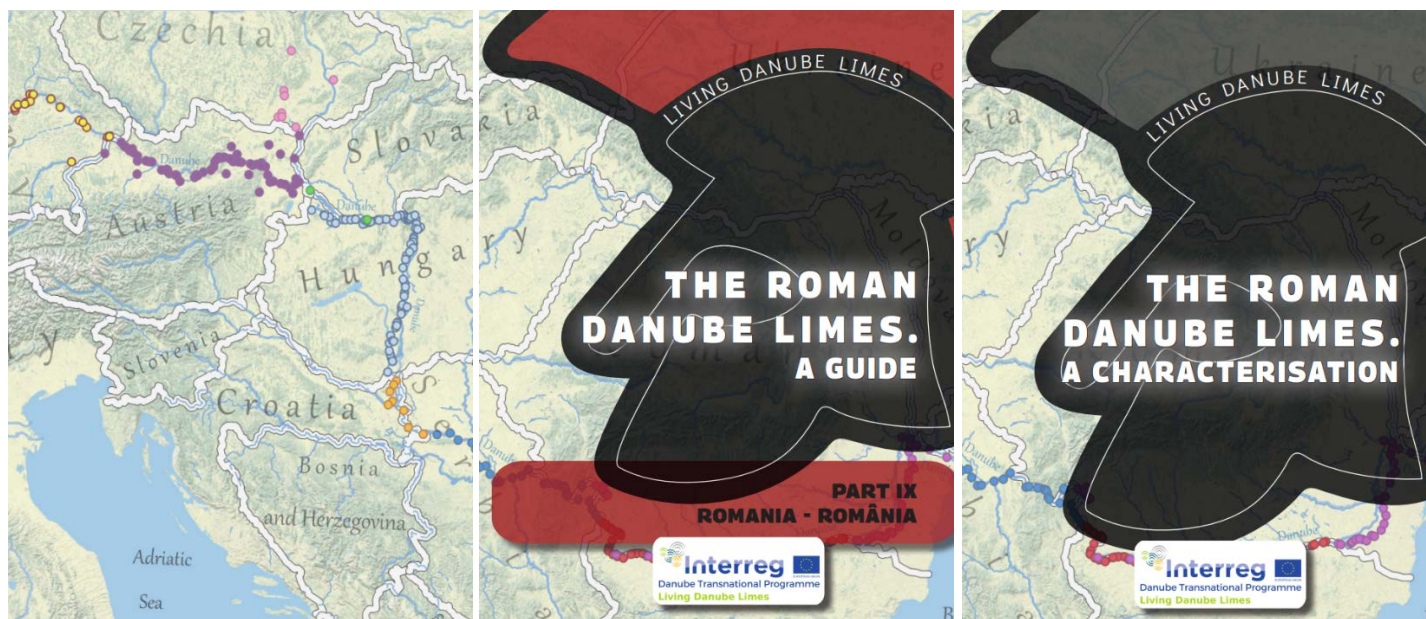
Odabrani primjeri

Tri glavne teme koje želimo predstaviti u ovom posljednjem broju našeg biltena su dvije brošure o dunavskom limesu od Njemačke do Crnog mora, ljetna arheološka škola u Viminacijumu u Srbiji i geoprospekcije provedene na odabranim pilot lokacijama u istočnom Dunavu. Regija.

Knjižice vodiča od Njemačke do Rumunjske

Dvije knjižice koje su dostupne na internetu predstavljaju Dunavski limes našoj publici. Prva je karakterizacija, uključujući izvore koji daju uvid u rimsku povijest dunavskog limesa, pojavu i razvoj limesa i cijele regije, pitanje je li Dunav u antici bio više povezni plovni put ili prirodna barijera, razne aspekti rimskog života na području limesa – od vojnih, tehničkih obilježja, gospodarstva i trgovine do obiteljskog života, odijevanja te kulta i religije.

Druga knjižica sastoji se od deset dijelova, odvojenih po zemljama partnerima, te popisom i opisom najvažnijih rimskih ostataka koji se mogu pronaći u dotičnoj zemlji, čime više djeluje kao tradicionalni vodič. Oba zajedno daju izniman i lako dostupan pregled cijelog rimskog Podunavlja.

Ljetna arheološka škola Viminacium 2021

Zbog pandemije arheološka ljetna škola u Viminacijumu podijeljena je na online dio s 30 sudionika iz 12 zemalja, uključujući Tursku i Južnu Koreju. Jedan od zadataka s kojim su se sudionici bavili bila je interpretacija nekoliko fotografija geofizički istraženog područja. Ovo je bio preliminarni korak za drugu fazu ljetne škole na licu mjesta u Viminacijumu, kasnije u 2021. Od 30 sudionika prve faze sudjelovalo je sedam. Program je trajao četiri dana. Prva dva dana obuhvatila su aktivnosti u Arheološkom parku Viminacijum i Centru za istraživanje i posjetioce. Za to vreme, prisutni su se upoznali sa nekoliko aktualnih situacija u srpskoj arheologiji, na primjeru Viminacijuma:

- Presentacija i turistička eksploatacija kulturne baštine uz korištenje novih tehnologija
- Suočavanje sa znanstvenim izazovima u kombinaciji s turističkim zahtjevima u modernoj Srbiji - Znanstveno-istraživački i posjetiteljski centar Viminacijuma "Domus Scientiarum"
- Geofizička istraživanja – prezentacije na terenskoj radionici i radionici obrade podataka

Zadnja dva dana škole bila su predviđena za izlete u klisuru Gvozdena vrata i Ram/Lederatu, uz obilazak najvažnijih lokacija na ovom dijelu srpskog limesa.

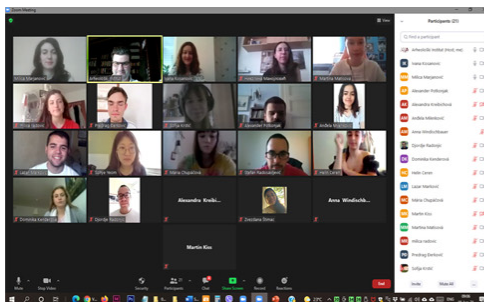

LIVING DANUBE LIMES PROJECT

*How to make invisible - visible
Archaeological Methodology and Presentation
in the Digital era*

Viminacium Summer school 14-18 June 2021

© Institute of Archaeology Belgrade

Geoprospekcije na pilot lokacijama 2021

Za geoprospekcije LBI ArchPro koristio je najnovije metode geofizičke prospekcije – magnetometriju i radar koji prodire u zemlju (GPR) – za mapiranje arheoloških obilježja koja su skrivena u zemlji – sve bez iskapanja.

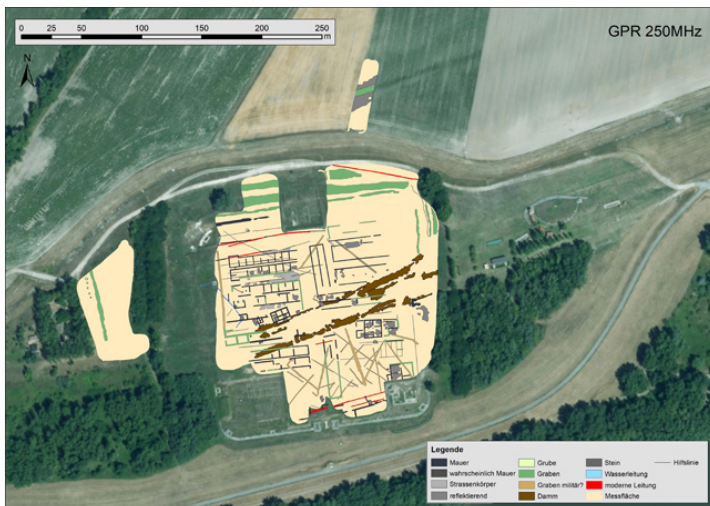
Ovi vrlo osjetljivi instrumenti mogu detektirati ukopane strukture kada su njihova fizička svojstva u mjerljivom kontrastu s okolinom, kao što su kameni zidovi i postavke, jame, stupovi i kamini.

© LBI ArchPro: Archaeological geophysical prospection for the Living Danube Limes project

Strukture koje su još uvijek ispod zemlje mogle bi se tako učiniti vidljivima i protumačiti, kao što se vidi u nastavku. Ovo ne samo da daje uvid u rimske ostatke koji su još uvijek ispod zemlje i doprinosi povijesti dunavske regije, već također stvara ključno znanje za mjere zaštite koje treba provesti kako bi se također očuvala baština koja je još uvijek ispod zemlje.

© LBI ArchPro: Photo left: Overview of the GPR survey with 250 MHz antennas; Photo right: Archaeological interpretative mapping of the GPR surveys of the Roman fortress at Iža.

WPT3 – ZAŠTITA KULTURNE BAŠTINE I ZELENI TURIZAM

Odabrani primjeri

Dva primjera koja smo odabrali iz ovog posljednjeg stupa našeg projekta, koji objedinjuje sve što je razvijeno u prethodnim radnim paketima, su aplikacija za pametne telefone Living Danube Limes i održive mjere zaštite kulturne baštine.

Living Danube Limes aplikacija

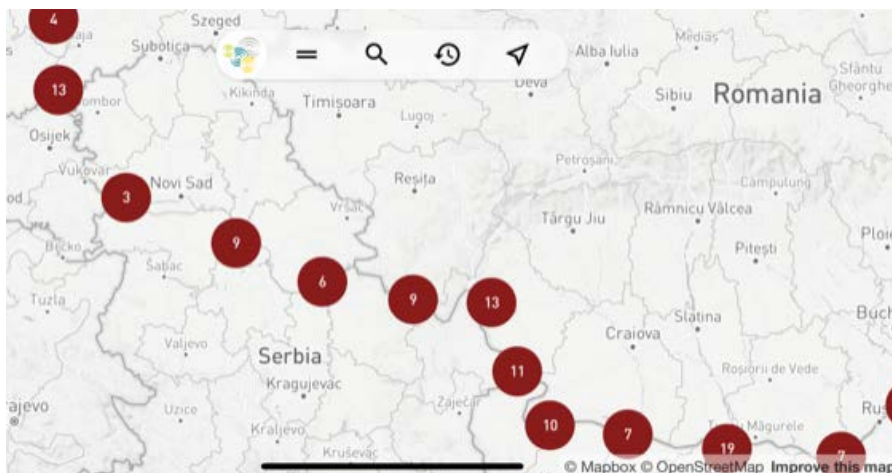
Drobeta

- **Basic information**
- **Gallery**
- **Archaeological remains**
- **Remarks**

Placed across the fortification Pontes/Transdrobeta, the Roman fort from Drobeta was built with the purpose of protecting the northern head of the Roman stone bridge, built at the order of Emperor Trajan, between the two Dacian wars.

Aplikacija za pametni telefon donosi jednostavan pristup podacima prikupljenim u vodičima, informacijama o rimskoj povijesti i arheologiji, lokalnim tradicijama, muzejima, javnom prijevozu kao i informacijama i lokaciji rekonstruiranog patrolnog broda, naše *Danuvine Alacris*. Zamišljen je kao mobilni vodič, temeljen na digitalnim kartama, koji predstavlja više od 350 arheoloških nalazišta duž Dunava. Putem aplikacije dostupne su rekonstrukcije virtualne stvarnosti napravljene u Living Danube Limesu, kao i brojne fotografije koje su dostavili projektni partneri kako bi korisnici dobili prvi dojam o tome što ih čeka na licu mjesta. Aplikacija je dostupna na engleskom i svim jezicima partnera projekta.

Zaštita kulturne baštine

Kada je u pitanju zaštita rimske baštine od prirodnih katastrofa ili katastrofa izazvanih ljudskim djelovanjem ili nedopuštenih iskopavanja i trgovine, priprema je najvažnija. To ističemo našom infografikom "poštuj i zaštititi", u kojoj ciklus upravljanja katastrofama ilustrira da je spremnost nužna za generiranje uspješnog odgovora na svaku prijetnju kulturnoj baštini.

RESPECT AND PROTECT THE ROMAN HERITAGE

- ! It has Survived for 2000 Years – Keep it Safe for the Next Millenia
- ◆ It Connects the Modern Danube Region Countries
- ◆ It is all about People – Past, Present and Future

PREPAREDNESS

Contingency /
emergency planning
Prepare for the worst imaginable
Warning and evacuation

RESPONSE

Secure safety and rescue lives
Execute prepared emergency plan
Immediate interventions for
cultural heritage

MITIGATION

Hazard assessment
Vulnerability assessment
Structural and non-
structural measures

RECOVERY

Post-event on-site damage
and risk assessment
Secure and stabilise
Restoration

POSJETITE NAS ONLINE

<http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/living-danube-limes>

@LivingDanubeLimes

@livingdanubelimes

@Living Danube Limes

@DanubeDtp

Interreg

EUROPEAN UNION

Danube Transnational Programme Living Danube Limes

